

REMISSVAR

Datum

2025-11-03

Vårt diarienummer

KV 2025-21274

Justitiedepartementet

Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87)

Er beteckning Ju2025/01606

Kriminalvården har, utifrån de aspekter som myndigheten har att beakta, följande synpunkter på förslagen i betänkandet.

Den straffrättsliga lagstiftningen om korruption

Överlag framstår de ändringar och förtydliganden som utredningen föreslår avseende mutbrottslagstiftningen som väl avvägda. Det kan dock övervägas om den inledande syftbeskrivningen i 1 § första stycket i den föreslagna lagen om straff för vissa korruptionsbrott är nödvändig, eftersom syftet med kriminaliseringar i allmänhet är att motverka det straffbara beteendet (jfr. t.ex. narkotikastrafflagen [1968:64] och terroristbrottslagen [2022:666], som saknar inledande syftbeskrivningar).

Den straffrättsliga lagstiftningen om tjänstefel

Kriminalvården har ingen erinran mot att reglerna om tjänstemannaansvar åter ses över. Området är dock komplicerat och straffrättsliga förändringar har konsekvenser på bl.a. arbetsrättens område. Gränsdragningen mellan den statliga arbetsrätten, inklusive personalansvarsnämndernas roll, och den föreslagna straffrättsliga regleringen är dock inte tillräckligt analyserad, utan skulle behöva belysas ytterligare under den fortsatta beredningen.

Utredningen lyfter att det existerande straffrättsliga ansvaret för tjänstefel brister på vissa områden (se bl.a. s. 333 i betänkandet avseende missbruk av allmänna medel och s. 341 i betänkandet avseende lag- och domstolstrots). Kriminalvården ifrågasätter inte slutsatsen, men utredningen har inte heller identifierat sådana brister som skulle motivera en kriminalisering på andra områden. Det kan därför, enligt Kriminalvårdens uppfattning, finnas anledning att begränsa räckvidden av det föreslagna straffstadgandet om missbruk av offentlig ställning.

Det kan därvid övervägas om det bör införas en möjlighet att inte döma till ansvar för brott som med hänsyn till bl.a. uppdragets beskaffenhet, den tänkta förmånens värde, den överträdde regelns ställning i normhierarkin eller övriga omständigheter framstår som ringa. Bestämmelsen skulle då bättre harmonisera med tjänstefelsbrottet, och på så sätt skulle ageranden som framstår som mer bagatellartade inte behöva underställas domstol utan kunna hanteras genom sanktionsmöjligheterna enligt lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA). Att exempelvis överträdelser av myndighetens interna riktlinjer där förmånen eller skadan är begränsad skulle kunna beivras enligt LOA:s sanktionssystem

REMISSVAR

Datum

2025-11-03

Vårt diarienummer

KV 2025-21274

vore sannolikt kostnadsbesparande för samhället i stort. Det kan inte heller sägas att införandet av en sådan möjlighet och hantering skulle strida mot förebildsbestämmelsen i artikel 19 i Förenta Nationernas konvention mot korruption (UNCAC).

Under alla omständigheter bedömer Kriminalvården att det föreslagna straffstadgandets räckvidd på flera sätt behöver tydliggöras i den fortsatta beredningen. Exempelvis bör den närmare innebörden av ”interna förseelser, som främst rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare” och att handlingen ”inte direkt påverkar utövandet av tjänsteåliggandet” förtydligas (se s. 429 i betänkandet). Vidare bör om och hur personalansvarsnämnderna ska hantera bedömningar avseende gärningens syfte beröras. Slutligen påpekas i författningskommentaren att deltagande i handläggningen av ett ärende i strid med jävsreglerna ska ingå i det straffbara området, samtidigt som rena bedömningsfrågor faller utanför (se s. 427 i betänkandet). Om det i ett ärende föreligger jäv eller inte är i många fall en bedömningsfråga, framförallt i förhållande till det s.k. delikatessjävet. Det bör därför utvecklas vilka bedömningsfrågor som ska ingå i det straffbara området och vilka som inte ska det.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Martin Holmgren efter föredragning av verksjuristen Karolina Markgren. Överdirektören Peter Yngve, kanslidirektören Hanna Jarl och tillförordnade rättschefen Elisabeth Lager har varit med vid den slutliga handläggningen av ärendet.

Martin Holmgren